

WORLD PRESS PHOTO

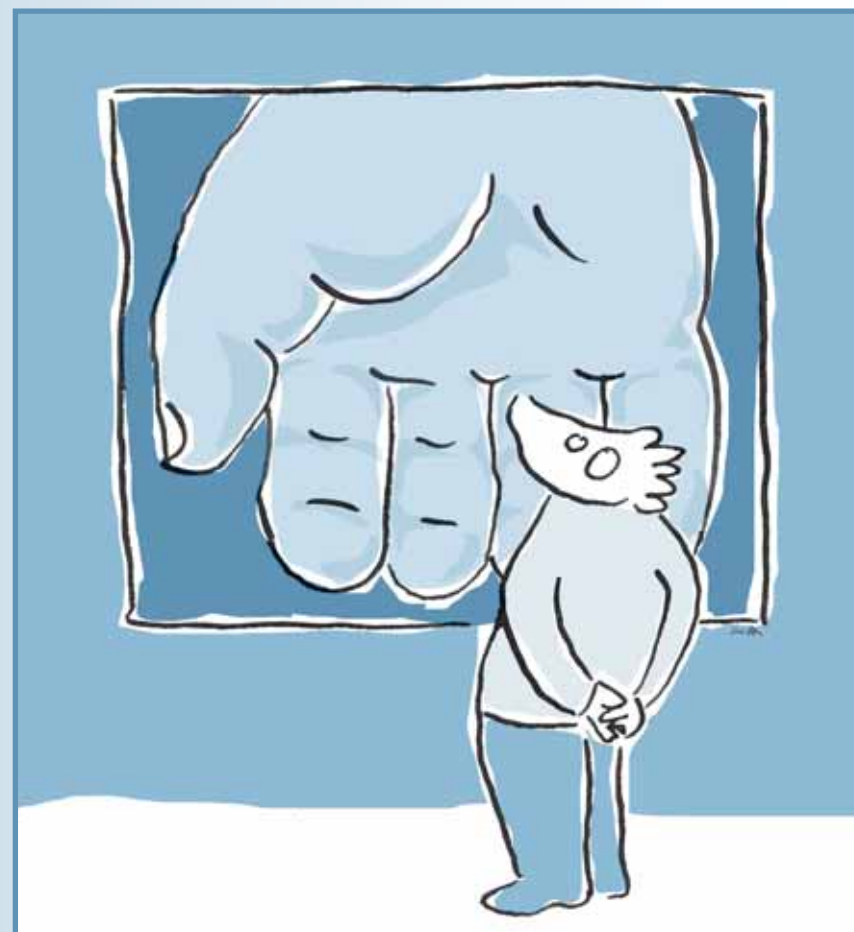
SZKA208_36

FOTÓKIÁLLÍTÁS A NÉPRAJZI MÚZEUMBAN VAGY AZ INTERNETEN

Készítette: Baracs Nóra

SZOCIÁLIS, ÉLETVITELI
ÉS KÖRNYEZETI KOMPETENCIA

8. ÉVFOLYAM

MODULVÁZLAT

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
I. Ráhangolás, a feldolgozás előkészítése					
I/a Most mutasd meg! (Activity játék)					
A	<p>Önként jelentkező tanulók egy-egy szókértőát húznak. Egymást követően megpróbálják lerajzolni a kihúzott fogalmat a táblára. A többiek pedig találgatnak, és a rajz segítségével igyekeznek megfejteni, hogy milyen szóra gondolt a rajzoló. A megfejtett szavakat a tanár felírja a táblára. Ezután az osztály közösen kitalálja, hogy mi lesz az óra témája.</p> <p><u>Párhuzamos tevékenység:</u> a játék megkezdése előtt a tanár két kiválasztott vagy önként jelentkező tanulónak átadja az óra következő szakaszához kapcsolódó szövegeket, akik felkészülnek rá, hogy ismertessék azok tartalmát.</p> <p style="text-align: right;">10 perc</p>	<p>A kíváncsiság felkeltése</p> <p>Rajzkészség Vonalakkal ábrázolt világ értelmezése Szabálykövetés</p>	<p>Frontális munka – activity játék</p>	<p>D1 (Szókértőát)</p> <p>Tábla Kréta</p> <p>D2 (A Néprajzi Múzeum)</p> <p>D3 (A World Press Photo kiállítás)</p>	<p>P1 (Játékszabály)</p>

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/melléletek	
				Diák	Pedagógus
B	<p>A tanulók 5-6 fős csoportokat alkotnak. Minden csoport megkapja az összes szókérttyát – írással lefelé fordítva. A tanulók felváltva húznak kérttyákat, és igyekeznek lerajzolni azok tartalmát. A többiek megpróbálják kitalálni a fogalmat. Ha egy rajzoló nem elég eredményes, egy perc után átadhatja a szókérttyát valaki másnak, de a találgatásban ezután ő már nem vehet részt. A megfejtett szavakat ráírják a játék során használt rajzlapokra. A rajzokat kiragasztják a falra vagy a táblára, majd közösen megpróbálják kitalálni, hogy mi lesz az óra témája.</p> <p><u>Párhuzamos tevékenység:</u> Ugyanaz, mint az előző esetben.</p> <p style="text-align: right;">10 perc</p>	<p>A kíváncsiság felkeltése</p> <p>Rajzkészség Vonalakkal ábrázolt világ értelmezése Szabálykövetés</p>	Csoportmunka – activity játék	<p>D1 (Szókérttyák)</p> <p>Minden csoportnak 6 rajzlap és ceruza</p> <p>D2 (A Néprajzi Múzeum)</p> <p>D3 (A World Press Photo kiállítás)</p>	P1 (Játékszabály)
II. Új tartalom feldolgozása					
II/a A helyszín és a kiállítás					
A	<p>A tanár képeket vetít a Néprajzi Múzeumból és a kiállítási térről. A kiselőadásra felkészült tanulók megosztják a többiekkel a múzeum és a kiállítás történetére vonatkozó ismereteiket. A tanár szükség szerint kiegészíti a hallottakat.</p> <p style="text-align: right;">8 perc</p>	<p>Ismeretközvetítés</p> <p>Szövegalkotás Hallott szöveg értése</p>	Frontális munka – szemléltetés és tanulói kiselőadás	<p>D2 (A Néprajzi Múzeum)</p> <p>D3 (A World Press Photo Kiállítás)</p>	P2 (Kivetíthető képek)
II/b A rendezvény célja					
A	<p>A tanulók a tanár irányításával arról beszélgetnek, hogy mi lehet a rendezvény szervezőinek célja a kiállítás minden évben való megrendezésével.</p> <p style="text-align: right;">2 perc</p>	<p>A jelenség értelmezése</p> <p>Összefüggéslátás</p>	Frontális munka – ötletbörze		

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
B	A tanulók 5-6 fős csoportokban átgondolják, hogy mi lehet a rendezvény szervezőinek a célja a kiállítás évenkénti megrendezésével. A szóvivők elmondják, hogy milyen gondolatok jutottak az eszükbe. 2 perc	A jelenség értelmezése Összefüggéslátás	Csoportmunka – ötletbörze		
II/c Képek és gondolatok					
A	A tanulók 5-6 fős csoportokban dolgoznak. Minden csoport kap egy számokkal megjelölt képsorozatot, és egy betűkkel megjelölt szöveges gondolatsort. Ez utóbbiakat a kiállítás látogatói fogalmazták meg. A tanulók feladata az, hogy állítsák párba a képeket és a szövegeket. Az osztály közösen ellenőrzi a megoldásokat. 5 perc	Képi és szöveges információk összekapcsolása Szövegértés Együttműködés	Csoportmunka – párosítás	D4 (Képsorozat) D5 (Vélemények)	P3 (Megoldó kulcs)
B	A tanulók ugyanúgy csoportokban dolgoznak, mint az előző esetben, de először csak a képsorozatot kapják meg. Benyomásokat fogalmaznak meg a képekkel kapcsolatban, és leírják azokat egy-egy kis papírra. Ezután megkapják a mások gondolatait tartalmazó szövegeket, és egybevetik azokat a sajátjaikkal. A szóvivők beszámolnak a csoport tapasztalatairól. 5 perc	Néhány kiállított kép megismerése Véleményalkotás Tolerancia	Csoportmunka – asszociációk megfogalmazása	D4 (Képsorozat) Kis papírok D5 (Vélemények)	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
C	A tanár kivetít néhány képet a korábbi kiállítások anyagából, és felolvassa a hozzájuk kapcsolódó látogatói gondolatokat. Ezután felolvassa egy gimnáziumi diák egészen másfajta véleményét. Végül arról beszélgetnek, milyen okai lehetnek annak, hogy ugyanazok a képek különböző véleményeket váltanak ki az emberekből. 5 perc	A véleménykülönbségek kialakulásának értelmezése Összefüggéslátás Tolerancia	Frontális munka – szemléltetés és beszélgetés		P4 (Kivetíthető képek = D4) P5 (Egy diák gondolatai)
II/d Részletek a kritikákból					
A	A tanár kivetíti a 2003. évi kiállítás fődíjas képét, és részleteket olvas fel a képhez kapcsolódó kritikákból. A tanulók ezután párokat alkotnak, és minden pár kap egy-egy rövid szövegrészt, amely az előző évi kiállításról írt valamelyik kritikából származik. A feladatuk az, hogy kiemeljék a szövegekből a képekre és a fotósokra vonatkozó tényeket, illetve értékeléseket. A kiemelt információkat a táblán csoportosítva, közösen összesítik a P8 melléklet szerinti táblázatban. 10 perc	A tények és a vélemények elválasztásának gyakorlása Szövegértés Együttműködés	Frontális munka – szemléltetés Páros munka – szövegelemzés Frontális munka – csoportosítás	D6 (Kritikák) Tábla, kréta	P6 (Kivetíthető kép) P7 (Kritika) P8 (Táblakép)

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
B	A tanári szemléltetés után a tanulók kisebb csoportokat alkotnak. Minden csoport kap egy sorozatot a kiállítási kritikákból vett rövid szövegekből. A kis papírokat szétosztják egymás között, és a maga szövegéből mindenki kiemeli a képekre és a fotósokra vonatkozó tényeket, illetve értékeléseket. Ezután a D7 feladatlap segítségével rendszerezik az információkat. A megoldásokat a szövívők révén megosztják egymással. 10 perc	A tények és a vélemények elválasztásának gyakorlása Szövegértés Együttműködés	Frontális munka – szemléltetés Csoportmunka – szövegelemzés és közös feladatmegoldás Frontális munka – csoportos szóforgó	D6 (Kritikák) D7 (Feladatlap)	

III. Az új tartalom összefoglalása, ellenőrzés és értékelés

III/a A sajtófotó funkciói és jellemzői

A	A tanulók csoportokban dolgozva, az órán szerzett eddigi tapasztalatokra támaszkodva összegyűjtik, hogy milyen funkciói lehetnek a sajtófotóknak, és melyek az általánosítható jellemzőik. Az eredményeket közösen beszéli meg az osztály. 7 perc	Rendszerezés Absztrakció Együttműködés	Csoportmunka – rendszerezés	Papír, írószer	
B	Ugyanezt a feladatot párokban oldják meg a tanulók. Munkájukat közös megbeszélés követi. 7 perc	Rendszerezés Absztrakció Együttműködés	Páros munka – rendszerezés	Papír, írószer	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
III/b A következő óra előkészítése					
A	Abban az esetben, ha az osztály valóban el tud menni a kiállításra, a tanár tájékoztatja a diákokat a múzeumlátogatással kapcsolatos technikai tudnivalókról, és mindenkinek ad egy feladatlapot, amit a múzeumban kell majd kitöltenie. (D8) (A feladatlapra kerülő válaszokat a következő iskolai tanóra elején dolgozzák fel.) 3 perc	A múzeumlátogatás előkészítése Képi információk feldolgozása Önállóság	Frontális munka – a tanári közlés Önálló múzeumi jegyzetelés	D8 (Feladatlap)	
B	Ha nincs mód rá, hogy a tanulók ténylegesen el látogassanak a kiállításra, az óra utolsó perceiben arról beszélgetnek, hogy ki szokott fényképezni, és mik a legkedvesebb témái. 3 perc	A témához kapcsolódó lezáró beszélgetés Szóbeli önkifejezés	Frontális munka – irányított beszélgetés		

A foglalkozás második és harmadik tanórája – azok számára, akik nem tudnak ellátogatni a Néprajzi Múzeum kiállítására

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II. Új tartalom feldolgozása					
II/a 50 év képei					
A	A tanár sorban kivetíti a World Press Photo honlapjáról (www.worldpressphoto.nl), az elmúlt 50 év legjobb sajtófotóit (50 years gallery), és közösen (vagy külső segítséggel) elolvassák a hozzájuk tartozó angol nyelvű ismertetőket is. Ezután ugyanígy megnézik az adott év különböző kategóriákban kitüntetett fotóit (Winners gallery). 25 perc	Vizuális élmény és új ismeretek nyújtása Empátia Befogadás	Frontális munka – vetítés		Letöltött web- oldal Számítógép Projektor
II/b Személyes benyomások					
A	A tanár arra kéri a diákokat, hogy gondolják át, és írják le, mi az a három szó, ami a képek láttán először az eszükbe jut. Ezután mindenki felolvassa a saját jegyzeteit. A tanár minden új szót felír a táblára, az ismétlődők mellé pedig egy vonalat húz. Végül összegzik az osztályban kialakult érzések általános jellemzőit. 5 perc	A vizuális élmények feldolgozása Önkifejezés	Egyéni és frontális munka	Kis papírok, író- szer	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/melléletek	
				Diák	Pedagógus
II/c A fotós felelőssége					
A	A tanár véleményeket olvas fel a fotósok különleges helyzetekben lehetséges magatartásával kapcsolatban. Ezeket a vélekedéseket kiragasztja az osztály különböző részein. Minden tanuló ahhoz a laphoz megy, amelynek a tartalmával leginkább egyetért. Az így kialakuló csoportok összegyűjtik az állítás mellett szóló érveket. A különböző nézeteket képviselő csoportok a tanár vezetésével ütköztetik az érveiket. 10 perc	A tettek motívumainak kutatása Empátia Felelősségérzet Vitakészség	Csoportmunka – érvek gyűjtése Egész csoportos gyakorlat – vita	D9 (Vélemények)	
B	A tevékenységsor ugyanúgy kezdődik, mint az előző esetben, de olyan csoportok alakulnak, amelyekben különböző véleményeket képviselő tanulók kerülnek össze. A csoportokon belül megpróbálják egymást meggyőzni a maguk igazáról. Végül minden csoport egy-egy képviselője összegyűjti a vita eredményét. 10 perc	A tettek motívumainak kutatása Empátia Felelősségérzet Vitakészség	Csoportmunka – vita	D9 (Vélemények)	
II/d A plakát műfaji sajátosságai (a következő tanóra előkészítése)					
A	A tanár elmondja, hogy a következő órán a World Press Photo kiállítást reklámozó plakátot fognak készíteni. Közös megbeszélés a plakát műfajának sajátosságait. 5 perc	Fogalomtisztázás Szóbeli kommunikáció	Frontális munka – megbeszélés		

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II/e Plakátkészítés					
A	(Itt kezdődik a harmadik tanóra.) A diákok csoportokat alkotnak – annak megfelelően, hogy ki milyen technikával szeretne dolgozni. A csoport megbeszéli, hogy milyen szöveges, illetve képi információkat akar elhelyezni a plakáton. Egyeztetik, hogy ki milyen részleteken fog dolgozni, majd közösen megvalósítják az elképzeléseiket. 35 perc	Közös plakátok létrehozása Kreativitás Együttműködés	Csoportmunka – közös alkotás	A/2-es méretű papírok A kiválasztott technikák eszközei és anyagai	
III. Az új tartalom összefoglalása, ellenőrzés és értékelés					
III/a Tárlatlátogatás					
A	1. szakasz: A tanulók felerősítik a falra az elkészült plakátokat, és megnézik egymás munkáit. Minden csoport értékeli a saját munkáját: a szóvivő megfogalmazza, hogy mit akartak kifejezni a plakáttal, és mennyire érzik sikeresnek ezt a törekvésüket. 2. szakasz: A tanulók a tárlatlátogatóként nézik végig a plakátokat. Mindenki kiválasztja, hogy neki melyik tetszik a legjobban. Akinek kedve van hozzá, hangosan is befejezi a „Nekem az tetszik ebben a plakátban, hogy ...” kezdetű mondatot. 10 perc	Az alkotások bemutatása és méltatása Szóbeli kommunikáció Véleményalkotás	Frontális munka – csoportbeszámolók Egyéni véleménynyilvánítás		

TANÁRI SEGÉDLETEK

P1 Játékszabály (az Activity játék leírása)

Activity társasjáték

A Tv adásából ismert, és boltokban is kapható társasjáték iskolai változata.

A szókártyák a feldolgozandó témakörhöz kapcsolódnak. A rajzoló vállaló tanuló húz egy szókártyát, majd megpróbál olyan rajzot készíteni, amely alkalmas arra, hogy a nézőnek eszébe juttassa a kívánt fogalmat, vagy gondolatilag közelítsen hozzá. Az ábra több részből is állhat, amiket a rajzoló + jellel kapcsol össze. Jelezheti rajzán azt is, ha például egy ékezetet szeretne áthúzni. (Képrejtvényben megszokott módon.)

A többiek igyekeznek kitalálni, hogy mit rajzol. A rajzoló nem szólhat meg, de a fejével bólogthat, vagy nemet inthet.

A sajtófotó lerajzolása tehát kezdődhet például egy sajt lerajzolásával...

Ha az osztálynak nincs gyakorlata a feladat megoldásában, a tanár avatkozzon közbe, sűgjon, ugyanis ez csak játékos bevezetés, nem tölthetjük el vele az óra 10 percnél hosszabb részét.

P2 Kivetíthető képek

A Néprajzi Múzeumról és az egyik kiállítás tablójáról

P3 Megoldó kulcs a D4 és D5 mellékletekkel végzendő csoportos feladat értékeléséhez

Olivier Grunewald (Franciaország):
Kamcsatka

Hát igen, ilyen képet nincs alkalma csinálni egy lelkes amatőrnek. A beállításban sincsen semmi rendkívüli, középen a hegy, épp ahogy a turisták fényképeznék. Hiába banális, mégis-mégis annyira kristálytisztá, annyira szép...

Forrás: ejfelkapitany.hu

Jean-Marc Bouju (Franciaország):
Iraki férfi vigyáz kisfiára az An Najafi hadifogolytáborban

Ez a fődíjas kép – megérdemelten. Elképesztő helyzet, elképesztő pillanat, amely mindenkit megérint és mindenkit másképpen. Aki akarja, apa és fia kapcsolatát látja, más a fogvatartók kegyetlenségét, megint más éppen a fogvatartók emberségességét, hogy a fogoly a szokásos műanyag kézbilincs nélkül, kisfiával együtt lehet. Akárhogy is: megérint és felkavar.

Forrás: ejfelkapitany.hu

Ilkka Uimonen: *Balata menekült tábor*

A falra graffitizett Dávid Csillag és az izraeli katona sziluettje lerágott csont, de a sikátor mégis kellő feszültséget kölcsönöz a képnek. Nem lennék annak a fiúnak a helyében, aki ott járőrözik.

Forrás: ejfelkapitany.hu

Emmanuel Scorcelletti: *Sharon Stone*
<http://www.ejfelkapitany.hu/wpp4.jpg>

Sharon Stone belépője a Cannes-i filmfesztiválon. Egy sztár sose tudja túlzásba vinni – ettől sztár. A kompozíció ugyanakkor ijesztően profán módon mutatja a jelenetet, látatni engedi nem csak a fotósok hadát, de a soron következő hírességeket is.

Forrás: ejfelkapitany.hu

Heidi Bradner: *Nenetek a Yamal félszigeten*

<http://www.ejfelkapitany.hu/wpp6.jpg>

A kisállatos kisgyerekes sztereotípiára szép példája, kutya helyett rénszarvassal. Elsőre én is csak a szarvast vettem észre, a bal oldali eszkimó kisbabát a cumisüveggel csak később. Hogy nem fagy meg a tej ott Szibériában???

Forrás: ejfelkapitany.hu

P4 Kivetíthető képek

Megegyeznek a D4 melléklet papír képeivel

P5 Egy diák gondolatai a 2005. évi kiállítás képeiről

Egyszerűen nem fogtak meg a képek. Mert alapvetően három típusú fotó van kiállítva. A legtöbb fekete-fehér, és a kedélyes dolgokat ábrázolja. A ruandai menekülteket, az izraeli bombák áldozatait, a boszniai háborút. Ugyanennek a típusnak enyhébb változatai a lengyelországi árvíz, a különböző országok szegényei, a szenvedő, síró emberek. Tudtam, hogy sajnálni illik szegényeket, úgyhogy úgy csináltam magamnak, mintha tényleg tenném. Még az a kép sem lepett meg, amin például éppen fejbe lőnek egy megkötözött lázadót. Valahogy az egész olyan távoli volt. Olyan történelmi-könyv-illusztráció.

A másik típus a SZÉP kép. Csupa nagybetűvel. Az ilyen felvételek általában a tudomány, természet kategóriában vannak és színesek. Nagyon színesek. Megállapítottam, hogy jól néznek ki, és kész. Egyszerűen olyanok, mint a National Geographic képei. Egyébként azt hiszem, idesorolhatók még a helyes állatok ábrázoló fotók és a sportfotók is, amik szerintem a legélettelebbek voltak az összes téma közül.

A harmadik típusú fénykép a művészfotó. Lehet, hogy egyszerűen nem voltam a megfelelő hangulatban, de nem tetszettek. Persze azért voltak olyan dolgok is, amik tetszettek. És a képek mellé írt magyarázószövegek igazán jók. Tényleg. Pontosak, minden lényegeset tartalmaznak, de csak a lényegeset, és érthetően fogalmazzanak.

Forrás: akg.hu

P6 Kivetíthető kép – a 2004. évi kiállítás fődíjas képe

Az előző sorozat 2. képe.

P7 Részlet a P6 képhez kapcsolódó egyik ismertetőből

Nem tudom, mire gondolt az amerikai katona, amikor a csuklyával letakart, szögessdrót mögé zárt, megbilincselte apához odaengedte a vele együtt elfogott négyéves, síró gyermekét. Nem tudjuk, mi történt velük utána, mint ahogy azt sem ismerjük, melyik parancsnok szava mikor érvényesül: a „Ne ölj!” vagy a tűzparancs...

Jean-Marc Bouju, az AP fotósának 2004. évi díjnyertes képén nincsenek katonák, nincsenek fegyverek, nem folyik vér, de ömlik a kétségbeesett kislány könnye, és sejtjük, hogy vele s talán velünk együtt könnyezik az apa is a csuklya alatt, miközben szabadon engedett kezével magához öleli kisfiát. Elfogynak szavaink, csak gesztusaink maradnak.

Forrás: Cser István cikke alapján. Új Ember 2004. X. 31.

P8 A tábla képe a II/d tevékenység során végzett páros gyakorlat tapasztalatainak feldolgozásához

FÉNYKÉPEK		FOTÓSOK	
Tények	Vélemények	Tények	Vélemények